

Remissvar

Palett för ett stärkt civilsamhälle SOU 2016:13

Almega vill lämna följande remissvar på rubricerad utredning.

Almeegas svar begränsas till de delar i utredningen som avser offentlig upphandling och som återfinns i utredningens kapitel 6. Alfa vill understryka att civilsamhället spelar en mycket betydelsefull roll i svenskt samhällsliv.

Almega ser stora problem för näringslivet i stort och för civilsamhället om utredningens förslag på upphandlingsområdet genomförs. Alfa avstyrker därför de förslagen i sin helhet.

Undantag från särskilda sociala tjänster

Utredningen föreslår att vissa sociala kontrakt ska undantas från offentlig upphandling eftersom det är svårt för civilsamhället att medverka i upphandlingar och vinna offentliga kontrakt. Utredningen föreslår därför att upphandling av sociala tjänster eller andra särskilda tjänster där värdet understiger EU:s tröskelvärde på cirka 7 miljoner kronor och som inte har ett gränsöverskridande intresse helt ska undantas från lagen om offentlig upphandling. Utredningen föreslår dessutom att den möjlighet som ges åt medlemsstaterna att införa upphandlingsdirektivets regler om reserverade kontrakt för sociala tjänster ska införas i Sverige.

I Sverige och i flera andra europeiska länder har man valt att reglera offentliga upphandlingar även under de fastställda tröskelvärdena. En anledning till detta är att säkerställa transparens för att motverka korruption. Transparens är även en grundläggande förutsättning för bästa möjliga konkurrens kan uppnås vilket är till gagn för det allmänna. Förverkligas utredningens förslag motverkas syftena och en korrekt och effektiv användning av skattemedel riskeras.

Almega vill understryka att problemen med att vinna offentliga kontrakt inte är ett problem som enbart berör civilsamhället, utan alla anbudslämnare. Problemen härstammar inte ifrån lagstiftningen, det ges mycket goda möjligheter att

genomföra bra offentliga upphandlingar utan att samtidigt skapa problem för anbudslämnare. Problemen härstammar istället från hur upphandlingar genomförs; omfattande förfrågningsunderlag, begränsad kommunikation eller dialog samt lägstapris-upphandlingar. Önskar utredningen få till en reell förändring är det snarare i tillämpningen som det bör ske.

Utredningen menar att om de upphandlande myndigheterna skulle ges fullständig frihet att välja utförare skulle detta gynna civilsamhällets aktörer. Det finns dock inget som pekar på att så skulle vara fallet. Snarare pekar det mesta på att myndigheterna skulle tilldela kontrakt utan prövning på marknaden, men ett sämre resultat som följd. Vinnare kommer bli de leverantörer med goda kontakter, snarare än civilsamhällets aktörer.

Införandet av reserverade kontrakt för vissa tjänster

Artikel 77 i upphandlingsdirektivet innebär en möjlighet, men inte en skyldighet, för medlemsstaterna att införa regler om reserverade kontrakt för vissa tjänster. Den svenska genomförandeutredningen samt den därefter efterföljande propositionen har valt att inte införliva artikel 77.

Almega är kritiska till artikel 77 eftersom den möjliggör reserverade kontrakt för en mycket begränsad grupp av utförare och som därmed strider mot de grundläggande principer om likabehandling som hela regelverket grundar sig på. Vidare är utformningen av artikeln sådan att bara en mycket begränsad grupp av aktörer kommer kunna vara aktuella att medverka. Det är vår uppfattning att merparten av civilsamhällets organisationer kommer att hindras medverka i de reserverade kontrakten.

LOV för enbart civilsamhällets organisationer

Utredningen konstaterar att ett regelverk som möjliggör LOV för enbart civilsamhällets aktörer bör övervägas om det kan framgå av den pågående Välfärdsutredningens arbete. Almega är mycket kritiska till en sådan utformning eftersom det stänger ute aktörer och därmed skulle begränsa brukarnas valfrihet. Dessutom strider det mot principerna om öppenhet och icke-diskriminering. Förslaget skulle leda till fler överprövningar och komplicerade gränsdragningsproblem.

I övrigt ställer vi oss bakom det remissvar som Föreningen Svenskt Näringsliv har inlämnat.

Med vänlig hälsning

Ulf Lindberg
Näringspolitisk chef Almega

Stefan Holm
Näringspolitisk expert offentlig upphandling